

Uudised

Hea klient!

Taas on kätte jõudnud suvi ja ettevalmistused uueks „hooajaks“ alanud kõigil meie klientidel ja ka meil. Traditsioonilised kevadised piirkondlikud infokoosolekud on tänaseks läbi ja soovin EPJ nimel tänada kõiki osalejaid, kes meie tegemiste vastu huvi tundsid ning kohal olid. Eriline tänu neile, kes infopäevade raames toimunud farmikülastusi olid nõus võõrustama: Adavere Agro AS, Hiiumaa Agro OÜ, Rauni POÜ ning ETKÜ Kaunissaare kogumiskeskus.

Kätte on jõudnud ka periood, mil aretajad valivad kauneimaid loomi. Avapauk anti juba Maamessi ajal, kui toimus lihatõugu noorpullide võistlus ja võitjate hulgas oli lisaks ETKÜ noorpullidele (šarolee, limusiin) Vilski OÜ (aberdiiin-angus), Tsura Talu OÜ (hereford) ja Piira Talu OÜ (simmental) noorpullid. Eesti ainuke piirkondlik vissivõistlus Saarte Viss on meie infolehe trükki mineku ajaks juba läbi ning ilusaimad vssid selgunud – Eesti maakarja kauneimaks lehmaks valiti Jaan Kiideri karjast pärit Putukas, Eesti holsteini tõugu kauneim lehm on Rauni POÜ karjast pärit Krõõt ja punast tõugu kauneim lehm on Kärla PÜ karjast Suva. Üleriigiline Viss 2016 toimus parasjagu meie infolehe trükkimise ajal.

Seakasvatavad arusaadavatel põhjustel ka sellel aastal oma loomadega farmidest välja ei tule, kuid ega nemandki käed rüpes ei istu – nad on seljad kokku pannud ja võtnud eesmärgiks omatoodetud liha Vastse-Kuuste lihatööstuse kaudu polettidele tuua.

Jõudu kõigile meie klientidele talvehooajaks valmistumisel!

Kaivo Ilves
Eesti Põllumajandusloomade
Jõudluskontrolli AS-i juhataja

Koolitus Lely lüpsiroboti- karjadele

EPJ korraldas 10. märtsil 2016 koostöös Linery OÜ ja Adavere Agro ASiga koolituse “Kontroll-lüps Lely lüpsirobotiga”, mille eesmärk oli parandada kontroll-lüpsi tegijate teadmisi, oskusi ja vilumust teooria ning praktiliste kogemuste abil, et saada usaldusväärsed andmed, vältida probleeme piimaproovide võtmisel ja andmete edastamisel. Koolitusel oli 22 osalejat farmidest, kus lehma lüpstakse Lely lüpsirobotiga. Õppepäeval esinesid Viljar Soots Linery OÜst, Inge Rohtsalu Adavere Agro ASist ja Vaike Konga EPJ andmetöötuse osakonnast. Pärast teoreetilist osa vaadati kontroll-lüpsi tegemist Adavere Agro ASi robotlüpsifarmis.

Kuna kõigil osalejatel on töö käigus tekkinud erinevaid probleeme või küsimusi, oli võimalus küsimustele vastused saada ja kuulda, kuidas teistes farmides kontroll-lüps korraldatud on ning jagada oma kogemusi.

Loodame, et saadud soovitused on kasulikud ja kontroll-lüps sujub farmides tõrgeteta. Täname koostööpartnereid Linery OÜst ja võõrustajaid Adavere Agro ASist!

Lisateenuste tellimine Vissukesest

Piimaveisekasvatavad, kes edastavad kontroll-lüpsi tulemusi failiga või Vissukese kaudu, saavad nüüd lisateenuste (tiinuse test, Mastiit 4, Mastiit 16) tellimisel kasutada Vissukest, mis lihtsustab nende tellimist robotlüpsil ja karjades, kus kasutatakse palju piimaproovikaste.

Teenust saab tellida loomapidaja, kes siseneb EPJ veebirakendustesse ID-kaardi või mobiil-IDga. Tellimiskeskonna leiab Vissukese avalehelt nupu “Lisateenuste tellimine” alt, seal saab valida soovitud teenuse ja loomad, kelle piimast lisateenuse analüüsi soovitakse. Proovipudeleid farmis ribakoodiga ei märgistata, pudelid leitakse laboris üles kontroll-lüpsi andmete abil, mis loomapidaja on EPJ andmebaasi edastanud.

Täpsem info on meie kodulehel.

Põhjamaade jõudluskontrolli- organisatsioonide koosolek

Aprillis toimus Eestis järjekordne Põhjamaade jõudluskontrolli-organisatsioonide kohtumine. Seekord olid kohal Soome, Rootsi, Taani ja Norra, puudus vaid möödunud aastal liitunud Island. Kohtumine algas Väätša Agro ASile kuuluva Lõõla suurfarmi külastusega. Osalistele jättis külastus ja sealne farmimajandus suurepärase mulje. Väätšal kohtuti ka DeLavalil esindajaga, et ühiselt arutada jõudluskontrolli ja farmitehnoloogia arenguid.

Teisel päeval andis iga maa esindaja ülevaate riigis toimuvast. Kõige suuremad muudatused toimuvad jätkuvalt Soomes, kes kaasajastab oma jõudluskontrolli süsteemi, et tagada andmete parem kvaliteet. Taanis on päevakorral kontroll-lüpsi tehnilise poole uuendamine ja taanlased otsivad uusi lahendusi ribakoodistatud proovipudelitele ja farmis kasutatavale pihuarvutile. Rootsis ja Norras põhimõttelisi uuendusi ei ole.

Kõne all olid ka teised teemad – loomapidajatele osutatavad lisateenused, mida pakume meiega oma klientidele (mastiiditekitajate määramine, tiinuse test), proovipudelite kvaliteet ja kontroll-lüps lüpsirobotiga farmis.

Järgmine kohtumine toimub 2017. aasta aprillis Islandil.

Uus teenus – Mastiit 4

Märtsikuust alates pakub EPJ karjadele, kus mastiiditõrjel keskendutakse probleemsematele tekitajatele, võimalust kasutada teenuse Mastiit 16 asemel või selle kõrval ka teenust Mastiit 4.

Mastiit 4 abil on võimalik tuvastada nelja mastiiditekitaja – *Staphylococcus aureus*’e, *Streptococcus agalactiae*, *Mycoplasma bovis*’e ja *Streptococcus uberis*’e esinemist piimas.

Mastiit 4 puhul kasutatakse usaldusväärset ja täpset PCR-tehnoloogiat ning Taani firma DNA Diagnostic A/S analüüsikomplekte.

Lähemalt vaadake meie kodulehelt: Piimaveised – Lisateenused – Mastiit 4.

Lihne ja tõhus aretusvahend lehmade karjaspüsivuse parandamiseks

Piimakarjakasvatuse majanduslikult kriitilisele olukorrale vaatamata pole paljud tootjad käegalöömise meeleolus, vaid otsivad võimalusi oma karjamajanduse jätkusuutlikkuse parandamiseks. Üheks murekohaks meie karjades on lehmade lühike tootlik aeg ehk karjaspüsivus. Praagitud lehmade keskmine tootlik aeg oli aastatel 2011 kuni 2015 enam-vähem stabiilselt 38 kalendrikuud EPK karjades ja 34 kalendrikuud EHF karjades, seejuures 2015. a vastavad numbrid olid (majanduslikult olukorrast tingituna) veel ühe kuu võrra madalamad (tabel 1). Tegelikult on karjaspüsivuse madalseis kestnud juba 2008. aastast, olles siis ainult ühe kalendrikuu võrra pikem esitatud keskmisest.

Kas tootjal on võimalus täiendavaid kulutusi tegemata väljakujunenud olukorda muuta? On küll.

Positiivse muutuse saamiseks tuleb kasutada järgmist lihtsat "retsepti":

- oma karjale seemenduspulli valides kasutada ainult neid, kellel on positiivne LTI (ehk LTI on suurem kui 100)
- lehmikute hulgest oma karjale täiendust valides eelistada neid, kelle isal on positiivne LTI (sest ainuüksi viimase kolme aasta jooksul on tehtud ~160 000 seemendust pullidega, kelle LTI ei ole positiivne ehk on 100 ja väiksem)

Mis on LTI?

LTI ehk lehma taastootmise indeks on loodud eesmärgiga väärtustada pulle, kelle kasutamine seemenduspullina suurendab elusalt sündinud vasikate arvu (praagitud) lehma kohta.

LTI on arvatud ja tõu piires standardiseeritud kolme aretusväärtuse keskmine, kus eraldi protseduurides hinnatud aretusväärtused on:

SCAV – väljendab tütarde poegimise kergust ja tulemuslikkust;

SGAV – väljendab tütarde sigivust (uuslõpsiperioodi pikkus);

STAV – väljendab tütarde karjaspüsivust (tootlik aeg).

LTI arvutatakse, kui pullil on kehtiv SPAV ja vähemalt 20 lõpsikarjast praagitud tütar. Viimatinimetatud tingimuse tõttu on pullil LTI arvutamise hetkeks reeglina kõikide üksiktunnuste aretusväärtus usaldusväärne ehk aretajal on selleks ajaks ülevaade pulli aretuslikust võimekusest.

Miks LTI?

Lehmade tootliku aja pikkuse ja nende isade erinevate aretustunnuste väärtuse vahel seoseid otsides osutus LTI taastootmise üksiktunnustest (tootliku aja STAV, sigivuse SGAV, poegimise SCAV) ülevaatlikumaks tootliku aja pikkuse indikaatoriks ja seetõttu üksiktunnustest sobivamaks lehmade karjaspüsivuse parandamise vahendiks.

LTI sobivuse põhjendus

Grupeerides praagitud lehmad nende isade LTI väärtuse alusel skaalal "positiivne-mittepositiivne" saame tootliku aja pikkuse keskmiseks erinevuseks +9 kuud mõlema tõu korral (tabel 2),

Tabel 1. Aastatel 2011–2015 praagitud lehmade keskmine tootlik aeg, vanus praakimisel ja eluaja piimatoodang

Tõug	Lehmade arv	Tootlik aeg (kuu)	Vanus (kuu)	Piim (kg)
EPK	28192	38	66	23780
EHF	117234	34	61	23436

seejuures eluaja piimatoodangu erinevus on ~+5100 kg EHF lehmadel ja ~+3700 kg EPK lehmadel.

Tabel 2. Aastatel 2011–2015 praagitud lehmade keskmine tootlik aeg, vanus praakimisel ja eluaja piimatoodang sõltuvalt nende isade LTI väärtusest

Tõug	LTI	Lehmade arv	Tootlik aeg (kuu)	Vanus (kuu)	Piim (kg)
EPK	<=100	13864	34	62	22429
	>100	12638	43	71	26097
EHF	<=100	45575	29	56	20963
	>100	57297	38	66	26062

Lehmade tootliku aja pikkus on suure varieeruvusega nii karjade vahel kui ka iga karja siseselt, ka tipptoodanguga karjades. Erinev on söötmise ja pidamise tase ning karjas kasutatud seemenduspullide valim. Sarnane on aga tulemus, kui eelnevalt kirjeldatud analüüs teha konkreetse karja andmetel: iga analüüsitud karja puhul on positiivse LTIga pullide praagitud tütarde keskmine tootlik aeg ja eluajatoodang võrdlusgrupi vastavast näitajast suurem. Sõltuvalt karjast varieerus keskmise tootliku aja erinevus +4 kuust kuni +17 kuuni ja eluaja piimatoodangu erinevus ~+3000 kg-st ~+11000 kg-ni. Kahekümne vaadeldud karja hulka kuulusid Põlva Agro Osühing, Kaiu LT Osühing, Tartu Agro AS, Vändra OÜ, Kõljala Põllumajanduslik OÜ ja mitmed teised tipptoodanguga karjad ning mõned vabariigi keskmise taseme lähedal asuvad karjad.

Tabelis 2 esitatud numbrid on kõnekad. Kui valida edaspidi seemenduspulli kõigepealt LTI järgi ja alles seejärel valitud pullide seast muude aretustunnuste alusel, tahaks loota lehmade tootliku aja pikkuse suurenemist 9 kuu võrra. Tegelikud tulemused osutuvad tulevikus paraku mõnevõrra tagasihoidlikumaks, sest suur osa seemendustest tehakse pullidega, kelle LTI pole veel teada. Näiteks 2015. aastal tehti 34% seemendustest nn LTI-pullidega, ülejäänud 2/3 seemendustest aga pullidega, kelle LTI saab teada alles siis, kui nende lõpsvatest tütardest vähemalt 20 on praagitud. Sellesse pullide gruppi kuuluvad testpullid, genoompullid ja Interbulli hindamises aretusväärtuse saanud importpullid. Kuna nende seas on eeldatavalt nii madala kui ka kõrge LTI väärtusega pulle, ei aita nad esialgu tootliku aja pikendamisele kaasa, kuid LTI väärtuse selgudes saab parimad nende seast aretuspullideks valida.

Kokkuvõte

Senine piimakarja aretus piimatoodangu suurendamise eesmärgil on olnud edukas, sest aretus on olnud eesmärgipärane ja järjekindel. Sarnaselt paljude teiste riikidega on aga seetõttu halvenenud lehmade sigivus ja karjaspüsivus. Aretaja, keda ei rahulda tema karja lehmade praegune karjaspüsivus, saab enese jaoks aretuse edasiseks eesmärgiks seada lehmade tootliku aja pikendamise ja järgida seda aretusotsuste tegemisel. Eeltoodud kahest punktist koosneva "retsepti" sihivõime kasutamine on tulevase edu eelduseks.

Vältige pulle, kelle LTI ei ole positiivne!

Mart Uba

IT-osakonna geneetilise hindamise juht

Tiinuse testi statistika

Alates 2015. aasta maikuust pakub EPJ võimalust kontrollida lehma tiinust jõudluskontrolli piimaproovist. Test võimaldab tiinust kontrollida alates 28. päevast pärast seemendust kuni kinnijätmiseni.

1. maiks 2016 oli EPJ laboris analüüsitud 3244 tiinuse testiks saadetud piimaproovi. 2015 lehma (66,5%) osutusid proovide analüüsitulemuste põhjal tiineks, 891 lehma (27,5%) olid mittetiined ja 196 proovi (6%) tulemuste põhjal ei olnud võimalik otsustada, kas lehmad olid tiined või mitte.

1834 tiinuse testi (57%) oli tehtud 60 päeva jooksul pärast viimast seemendust. Samas on üsna palju tiinuse kontrolli tehtud ka võimaliku tiinuse hilisemas staadiumis, et enne kinnijätmist üle kontrollida, kas lehm on ikka tiine. 120 proovi puhul ei olnud võimalik kindlaks teha, millist seemendust/ paaritust kontrolliti, sest seemendus või paaritus ei olnud andmebaasis registreeritud. 5 tiinuse testi proovivõtukuupäev ja seemenduskuupäev langesid kokku.

Tiineks tunnistatud loomade puhul jäi silma, et 25 proovi puhul ei olnud viimasest seemendusest veel 28 päeva möödas. Ilmselt on need loomad tiinestunud juba varasemast seemendusest (vaid kolmel lehmäl oli registreeritud ainult üks seemendus). 55 tiinel lehmäl seemendust või paaritust registreeritud ei olnud. Võimalik, et seemendus oli jäänud kogemata registreerimata või "paremate tulemuste" saamiseks registreeritakse seemendus siis, kui lehm on tunnistatud tiineks. Mõnedes karjades kantakse vabapaaritused EPJ andmebaasi alles poegimiseelisel ajal. Nii võib aga juhtuda, et lehmad poegivad enne paarituste registreerimist ja järglastele isa andmete saamiseks tuleb pöörduda aretusühistu konsulendi poole.

8 analüüsis olnud lehma on pärast tiineks tunnistamist aborteerunud ja uuesti seemendatud.

891 mittetiine lehma andmeid vaadates selgus, et 74 proovi oli võetud enne 28. tiinuspäeva. Seetõttu ei saa kindel olla, kas need lehmad ka tegelikult ei olnud tiined või oli glükoproteiinide tase madal liiga vara võetud proovi tõttu. 55 mittetiineks tunnistatud lehmäl ei olnud seemendus/ paaritus EPJ andmebaasis registreeritud.

196 piimaproovist, mille puhul ei saanud kindlalt öelda, kas lehm oli tiine või mitte, oli 12 proovi võetud enne 28. seemendusjärgset päeva, 10 lehmäl seemendus/paaritus puudus.

Tiinuse testi tellijate hulgas on nii suuri kui väikeseid karju. Mitmed vabapaaritust kasutavad karjad on teenuse aktiivsed kasutajad. Kui kontrollitavate loomade proove saadetakse EPJ laborisse igakuiselt, on tulemuste põhjal võimalik prognoosida ka ligikaudset poegimisaega.

Et mitte asjatult raha kulutada, on äärmiselt oluline, et piimaproovid tiinuse testimiseks oleksid võetud õigel ajal. Selleks vajab aga proovide võtja kindlasti kogu aktuaalset infot looma kohta. Eriti tähtis on, et kõigi seemenduste/paarituste andmed oleksid teada (registreeritud EPJ andmebaasis). Kindlasti on kontrollitavate loomade valimisel abiks Vissukeses olevad töölehed.

Omavaheline koostöö ja infovahetus farmis ning täpne andmete registreerimine aitavad teha õigeid otsuseid!

Aire Pentjärv
väliteenistuse osakonna juhataja

Lisateenuste tellimine Vissukeses

Loomapidajad, kes edastavad kontroll-lüpsi tulemusi failiga või Vissukese kaudu, saavad nüüd lisateenuste (tiinuse test, Mastiit 4/16) tellimisel kasutada Vissukest. See lihtsustab lisateenuste tellimist robotlülpsil ja karjades, kus kasutatakse palju piimaproovikaste.

Teenust saavad tellida loomapidajad, kes sisenevad EPJ veebirakendustesse ID-kaardi või mobiil-IDga.

Vissukese avalehel on nupp "Lisateenuste tellimine". Tellimiskeskonda sisenedes valib loomapidaja soovitud teenuse (Tiinus, Mastiit 4, Mastiit 16). Seejärel saab avanenud nimekirjas märkida loomad, kelle piimaproovist soovitakse tiinuse testi või mastiiditekitaja määramist. Proovipudeleid farmis ribakoodiga ei märgistata. Hiljemalt proovide kogumispäeva õhtuks edastab loomapidaja kontroll-lüpsi andmed EPJ andmebaasi.

EPJ laboris otsitakse märgitud lehmade piimaproovid kastidest üles ja märgistatakse ribakoodiga. Lehma proovipudeli positsiooninumber kasti saadakse kontroll-lüpsi andmete alusel, mis loomapidaja on EPJ andmebaasi saatnud.

Vissukese kaudu saab tellida tiinuse testi piimast ning Mastiit 4 ja Mastiit 16 analüüse lehma üldpiimast. Kui mastiiditekitajaid soovitakse määrata udaraveerandi piimast või tankipiimast, tuleb piimaproovid endiselt farmis ribakoodidega märgistada.

Kui mobiil-IDga või ID-kaardiga sisse logides lisateenuste tellimise nupp nähtavale ei tule, palun pöörduge EPJ klienditeenindaja poole.

Täienes 19 000-liste klubi

Sel kevadel lisandus kaks lehma, kelle 305-päevase laktatsiooni toodang ületas 19 000 kg. Neist Torma POÜ lehmäl Linne (reg nr EE0013769543) jäi vähe puudu, et asuda ka absoluutsele esikohale, kus praegu asub lehm Missy (reg nr EE0012434572) Tartu Agro ASist 19 767 kg piimaga. Linne saavutuseks on 19 722 kg 2,97% rasvasisaldusega piima.

Tartu Agro lehm registrinumbriga EE0011128892 sai tulemuse 19 539 kg 3,46% rasvasusega piima ja asub praegu edetabelis neljandal kohal.

Kokku on üle 19 000 kg läbi aegade lüpsnud 8 lehma.

Inno Maasikas
andmetöötuse osakonna juhataja

Tähelepanu

- Loomapidajad on kohustatud saatma EPJ-le informatsiooni kaalude kontrollimise kohta. Aeg-ajalt saadetakse meile mõõtmisvahendi kontrollimise protokolle, millelt ei ole aru saada, kellele kontrollitud mõõtmisvahend kuulub. Seepärast palume lisada dokumendile ka jõudluskontrolli kood, et EPJ tunneks ära, kelle mõõtmisvahendiga on tegu.

- Teenuse Mastiit 16 proovid analüüsitakse tavaliselt samal päeval kui jõudluskontrolli proovid (proovid peavad jõudma laborisse enne kl 10) ning seega jõuavad ka vastused loomapidajani samal päeval kas e-posti ja/või Vissukese kaudu.

Aga kui neid lisateenuste proove on vähe (alla 3 proovi kokku), siis nihkub analüüsimine järgmisesse või ülejäärgmisesse tööpäeva – selle põhjuseks on analüüsimiseks kasutatavate kemikaalide eripära. Seepärast võib mõnikord vastuste saamine võtta oodatust rohkem aega.

Salasõnad, kasutajad ja sisselogimine

Meie IT-osakonna üheks tööks on saanud klientide lukustatud kasutajakontode avamine. Selle üheks põhjusteks on salasõna aegumine juhul, kui kasutaja ei ole sisenenud kuue kuu jooksul EPJ rakendustesse. Teine ja rohkem probleeme põhjustav on vale salasõna sisestamine. Kui kasutaja vahetab salasõna uue vastu ja ei mäleta seda enam täpselt ning sisestab enda arvates õiget salasõna, siis peale kümnendat vale salasõna sisestamist lukustatakse kasutajakonto. Juhime siinkohal EPJ rakenduste kasutajate tähelepanu asjaolule, et salasõna sisestamisel suur- ja väiketähed ei ole samaväärsed ehk näiteks „A“ ja „a“ ei ole samaväärsed.

Peale salasõna vahetust võib kasutajakonto lukustamist põhjustada ka veebilehitseja, juhul kui kasutatakse automaatset sisselogimist ja veebilehitsejas ei ole salasõna uuendatud. IT-osakond ei soovita ei EPJ ega ka muudes veebirakendustes (internetipank, meilikontod jne) kasutada automaatset sisselogimist.

Kolmas põhjus on see, kui ettevõttes kasutavad sama kasutajanime erinevad kasutajad ja keegi neist vahetab salasõna ära ning ei informeeris sellest teisi ettevõtte töötajaid. Sageli on ettevõttes kasutusel mitu arvutit ja kui mõnda veebilehitsejasse on salvestatud vana salasõna, on tulemuseks suurem segadus, mille käigus meie IT-osakonnal tuleb korduvalt avada lukustunud kasutajakontot ja vahetada salasõna. Tegemist ei ole sugugi harvaesineva või ühekordse juhtumiga. Siinkohal juhime tähelepanu, et EPJ klientidele ei ole kasutajate hulk piiratud. Ettevõtte võib teha kõigile, kes igapäevatoos kasutavad meie rakendusi, oma kasutajakonto ja nende kasutajate juurdepääsuõigused võivad olla erinevad. Uue kasutaja lisamiseks tuleb pöörduda andmetööluse osakonna juhataja poole.

IT-osakond soovitus on probleemide

vältimiseks kasutada sisselogimisel ID-kaardi või mobiil-ID abi.

Meie meeldetuletused ja soovitus:

- Salasõna kehtivusperiood on 180 päeva (6 kuud), kasutajat teavitatakse, kui aegumiseni on jäänud 7 päeva.
- Kasutajakonto lukustub, kui vale salasõna on sisestatud 10 korda.
- Possu portaali kasutajad saavad salasõna aegumise kohta infot nii Possu programmist kui ka sisenedes läbi meie kodulehekülje.
- Ärge kasutage automaatset sisselogimist!
- Igal kasutajal olgu oma kasutajanimi ja salasõna.
- Võimalusel kasutage ID-kaarti või mobiil-IDd.

Indrek Kanep
IT-osakonna tehnilise teeninduse juht
Inno Maasikas
andmetööluse osakonna juhataja

Vissi konkursid 2016

EPJ autasustab ka sel aastal Vissi konkursside võitjaid, auhind on teatud summa eest teenuseid Mastiit 4/16 ja/või tiinuse test. Meie auhinnad Saarte Vissil läksid seekord mõlemad Kõljala POÜ-le, kelle lehmad said I koha esmaspoeginute klassis nii holsteini kui punase tõu esindajate seas.

1. juulil toimunud Viss 2016 konkursil said EPJ auhinnad esmaspoeginute klassis holsteini ja punase tõu I–III koha võitjad. Palju õnne võitjatele!

Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud maapiirkondadesse

Tööjuubilarid

Kevad oli EPJs rikas tööjuubelite poolest: aprillis sai IT-osakonna tehnilise teeninduse juhil **Indrek Kanepil** täis 10 tööaastat. Labori analüütik **Oles Hagel** tähistas mais 40. tööaasta möödumist jõudluskontrolli süsteemis. Juuni esimesel päeval saime õnne soovida analüütik **Veera Püttseppale**, kel täitus 35 aastat tööle asumisest laborisse.

www.epj.ee
epj@epj.ee

F. R. Kreutzwaldi 48a, 50094 Tartu

Piimaveiste jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7738
Sigade jõudluskontrolli alane nõustamine	738 7765
Kõrvamärkide müük	738 7762
Järvamaa klienditeenindaja	738 7751
Harju-, Hiiu-, Ida-Viru-, Jõgeva-, Valga- ja Võrumaa klienditeenindaja	738 7752
Lääne-, Põlva-, Rapla-, Tartu- ja Viljandimaa klienditeenindaja	738 7753
Lääne-Viru, Pärnu- ja Saaremaa klienditeenindaja	738 7754
Geneetiline hindamine (veised)	738 7731
Geneetiline hindamine (sead)	738 7746
Raamatupidamine	738 7769

Labor

F. R. Kreutzwaldi 46, 51006 Tartu

Tel	738 7726
Piimameetrite testimine	738 7722
Piimaproovide vastuvõtt	738 7721
Piimaringid	738 7726

Vastuvõtt maakonnakontorites

Harjumaa	Maila Kirs	Teaduse 2, Saku, Harju mk	tel 679 6419	gsm 509 4675	1. ja 3. T 9.00-15.00
Hiiumaa	Maire Tamm	Mäe 2, Käina	tel 463 1147	gsm 5332 4204	1. ja 3. K 12.00-16.00
Ida-Virumaa	Ludmilla Aan	Rakvere 27, Jõhvi		gsm 516 7816	2. ja 4. T 10.00-14.00
Jõgevamaa	Merle Lillik	Ravila 10 II korrus, Jõgeva	tel 776 0048	gsm 516 7868	E 9.00-14.00
Järvamaa	Merle Lillik	Pärnu 58 II korrus, Paide	tel 385 0286	gsm 516 7868	K 9.30-13.30
Lääne-Virumaa	Ludmilla Aan	Neffi 2, Piira, Lääne-Viru mk	tel 322 7018	gsm 516 7816	E 9.00-14.00
Läänemaa	Maila Kirs	Jaani 10 I korrus, Haapsalu	tel 473 3007	gsm 509 4675	K 9.00-15.00
Põlvamaa	Evi Prins	Puuri tee 1, Põlva	tel 799 3007	gsm 520 6231	K 10.00-13.00
Pärnumaa	Saive Kase	Haapsalu mnt 86, Pärnu	tel 443 3120	gsm 524 0147	E 9.30-15.00
Raplamaa	Maila Kirs	Kuusiku tee 6, Rapla	tel 485 5673	gsm 509 4675	E 9.00-15.00
Saaremaa	Maire Tamm	Kohtu 10, Kuressaare	tel 453 1352	gsm 5332 4204	E 9.00-15.00
Tartumaa	Merle Lillik	Kreutzwaldi 48A-215, Tartu	tel 738 7739	gsm 516 7868	1. ja 3. T 8.00-15.00
Valgamaa	Evi Prins	Aia 17-202, Valga		gsm 520 6231	2. ja 4. E 10.00-13.00
Viljandimaa	Saive Kase	Vabaduse plats 4-317, Viljandi	tel 433 3713	gsm 524 0147	T 9.00-14.00
Võrumaa	Evi Prins	Liiva 11 II korrus, Võru	tel 782 1253	gsm 520 6231	T 10.00-13.00